

Sbírka soudních rozhodnutí

Spojené věci C-609/17 a C-610/17

Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö (TSN) ry

v.

Hyvinvointialan liitto ry

[žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané työtuomioistuim (pracovní soud, Finsko)]

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 19. listopadu 2019

„Řízení o předběžné otázce – Sociální politika – Článek 153 SFEU – Minimální požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví pro úpravu pracovní doby – Směrnice 2003/88/ES – Článek 7 –

Nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok v délce nejméně čtyř týdnů – Článek 15 –

Vnitrostátní předpisy a kolektivní smlouvy příznivější pro ochranu bezpečnosti a zdraví pracovníků – Pracovníci v pracovní neschopnosti z důvodu nemoci v průběhu placené dovolené za kalendářní rok – Odmítnutí převést tuto dovolenou, pokud nepřevedení nevede ke snížení skutečné délky placené dovolené za kalendářní roky pod čtyři týdny – Článek 31 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie – Nepoužitelnost v případě, kdy se nejedná o uplatňování unijního práva ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny základních práv“

1. *Sociální politika – Ochrana bezpečnosti a zdraví pracovníků – Úprava pracovní doby – Nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok – Vnitrostátní právní úprava, která přiznává dny placené dovolené za kalendářní rok nad rámec minimální doby čtyř týdnů stanovené směrnicí 2003/88 – Nemožnost převést tyto dodatečné dny dovolené z důvodu nemoci – Přípustnost*
[Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88, čl. 1 odst. 1 a odst. 2 písm. a), čl. 7 odst. 1 a článek 15]

(viz body 33–36, 39, 40, výrok 1)

2. *Základní práva – Listina základních práv Evropské unie – Oblast působnosti – Uplatňování unijního práva – Vnitrostátní právní úprava, která přiznává dny placené dovolené za kalendářní rok nad rámec minimální doby čtyř týdnů stanovené směrnicí 2003/88, ovšem vylučuje převedení těchto dodatečných dnů dovolené z důvodu nemoci – Vnitrostátní právní úprava spadající do výkonu pravomoci, kterou si ponechaly členské státy, a nespadající do působnosti směrnice – Absence uplatňování unijního práva*
[Článek 2 odst. 2, čl. 4 odst. 2 písm. b) a článek 153 SFEU; Listina základních práv Evropské unie, čl. 31 odst. 2 a článek 51; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88, bod 2 odůvodnění a čl. 7 odst. 1 a článek 15]

(viz body 42–55, výrok 2)

Shrnutí

Členský stát může vyloučit převod dnů placené dovolené za kalendářní rok z důvodu nemoci, pokud tyto dny překračují minimální dobu čtyř týdnů vyžadovanou směrnicí 2003/88

V rozsudku TSN a AKT (spojené věci C-609/17 a C-610/17), vyhlášeném dne 19. listopadu 2019, rozhodl velký senát Soudního dvora, že čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88¹, který zakotvuje právo na placenou dovolenou za kalendářní rok v délce nejméně čtyř týdnů, nebrání vnitrostátním právním předpisům a kolektivním smlouvám, které přiznávají dny placené dovolené za kalendářní rok nad rámec této minimální doby, ovšem vylučují převedení těchto dnů dovolené z důvodu nemoci. Soudní dvůr dále rozhodl, že čl. 31 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), který stanoví mimo jiné právo každého pracovníka na každoroční placenou dovolenou, se v případě takových vnitrostátních právních předpisů a kolektivních smluv nepoužije.

Každá z věcí projednávaných předkládajícím soudem se týká pracovníka, který má na základě kolektivní smlouvy platné v odvětví jeho činnosti nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok, která přesahuje minimální dobu čtyř týdnů stanovenou směrnicí 2003/88, a sice sedm týdnů (věc C-609/17) a pět týdnů (věc C-610/17). Vzhledem k tomu, že tito pracovníci byli během placené dovolené za kalendářní rok v pracovní neschopnosti z důvodu nemoci, požádali své příslušné zaměstnavatele o převod části dovolené za kalendářní rok, kterou nemohli čerpat. Jejich zaměstnavatelé však tyto žádosti zamítli v rozsahu, v němž se týkaly části nároku na placenou dovolenou za kalendářní rok, který jde nad rámec minimální dovolené v délce čtyř týdnů stanovené směrnicí 2003/88.

Zprvé, pokud jde o směrnici 2003/88, Soudní dvůr připomněl, že tato směrnice nebrání vnitrostátním předpisům, které přiznávají nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok v délce více než čtyři týdny stanovené v čl. 7 odst. 1 této směrnice. V takovém případě se však nároky na placenou dovolenou za kalendářní rok nad rámec této minimální doby řídí nikoliv touto směrnicí, nýbrž vnitrostátním právem, zejména pokud jde o podmínky pro poskytování a zánik těchto dodatečných dnů dovolené. Soudní dvůr tedy dospěl k závěru, že členské státy nadále mohou či nemusí stanovit nárok na převod všech těchto dodatečných dnů dovolené nebo jejich části, pokud byl pracovník během dovolené za kalendářní rok v pracovní neschopnosti z důvodu nemoci, za předpokladu, že nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok, který skutečně má pracovník, je i nadále přinejmenším roven minimální době čtyř týdnů, která je zaručena směrnicí 2003/88.

Zadruhé, co se týče Listiny, jejíž oblast použití je vymezena v jejím čl. 51 odst. 1, Soudní dvůr nejprve uvedl, že pokud jde o jednání členských států, jsou jim ustanovení Listiny určena výhradně, pokud uplatňují unijní právo. Konstatoval přitom, že členský stát přijetím právní úpravy nebo tím, že povolí uzavírání kolektivních smluv, které přiznávají dny placené dovolené za kalendářní rok nad rámec minimální doby čtyř týdnů, kterou zaručuje směrnice 2003/88, ovšem vylučují převedení těchto dnů z důvodu nemoci, neuplatňuje tuto směrnici ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny, takže se Listina, konkrétně její čl. 31 odst. 2, nepoužije.

V tomto ohledu Soudní dvůr zejména zdůraznil, že směrnice 2003/88, která byla přijata na základě čl. 137 odst. 2 ES, nyní čl. 153 odst. 2 SFEU, se omezuje na stanovení minimálních požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví pro úpravu pracovní doby. Podle čl. 153 odst. 4 SFEU takové

¹ – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby (Úř. věst. 2003, L 299, s. 9).

minimální požadavky nebrání žádnému členskému státu, aby zachovával či zaváděl přísnější ochranná opatření, která jsou slučitelná se Smlouvami. Členské státy tedy mají i nadále možnost při výkonu pravomoci, kterou si ponechaly v oblasti sociální politiky, přijímat takové normy, přísnější než ty, jež jsou předmětem zásahu unijního normotvůrce, za předpokladu, že nezpochybňují soudržnost uvedeného zásahu.

Soudní dvůr konstatoval, že pokud členské státy přiznají, nebo umožní sociálním partnerům přiznat nároky na placenou dovolenou za kalendářní rok nad rámec minimální doby čtyř týdnů stanovené v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88, spadají takové nároky nebo i podmínky jejich případného převodu v případě nemoci, ke které došlo během dovolené, do výkonu pravomoci členských států a nejsou upraveny touto směrnicí. Pokud ustanovení unijního práva v dané oblasti neupravují určitý aspekt a neukládají členským státům v souvislosti s danou situací žádnou povinnost, vnitrostátní právní úprava, kterou přijme členský stát ohledně tohoto aspektu, nepatří do působnosti Listiny.